

**OSVRT NA KNJIGU:
"ISO 9000 SUSTAVI UPRAVLJANJA KAKVOĆOM"**

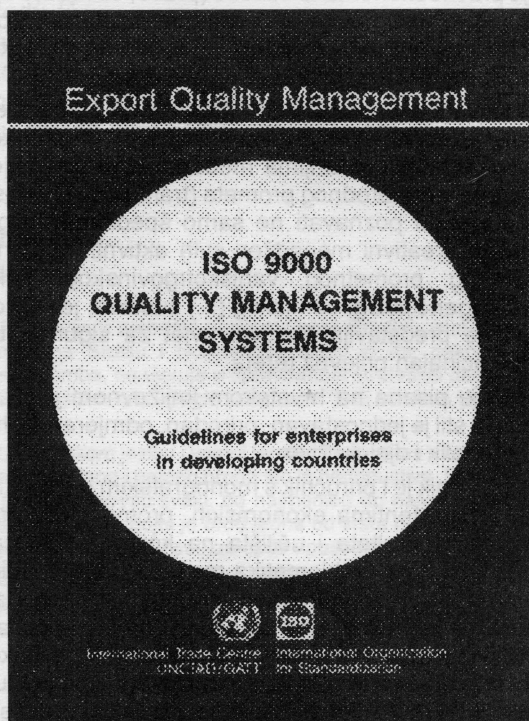
**A REVIEW OF THE TEXTBOOK:
"ISO 9000 QUALITY MANAGEMENT SYSTEM"**

Hrvatska zajednica tehničke kulture i Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo 1. srpnja ove godine predstavili su knjigu-priručnik

Upravljanje kakvoćom u izvozu
ISO 9000 SUSTAVI UPRAVLJANJA KAKVOĆOM
Smjernice za poduzeća zemalja u razvoju

nik Dubravko Malvić i tiskara August Šenoa iz Zagreba.

Na početku je prigodan predgovor hrvatskom prijevodu potpisan od dr. sc. Federica Dusmana koji je uz Zvonimira Jakovića, dr. sc. Darka Maljkovića i mr. spec. Dubravke Smojver recenzent knjige.

Dipl. ing. Bruno Bilić preveo je i za tisak pripremio djelo izvorno tiskano 1993. godine u nakladi Međunarodnog trgovinskog centra (ITC) UNTAD/GAT u Ženevi naslova "ISO 9000 quality management systems".

Priručnik je formatom i izgledom vjeran originalu, a po kakvoći tiska i opremi je također na istoj razini, za što su zasigurno zaslužni izdavački savjet, glavni ured-

Izvornik se temelji na radu Mr. H. Lal-a, bivšeg glavnog direktora "Bureau of Indian Standards". On ima više od 25 godina iskustva s problemima na području osiguravanja kakvoće, a tijesno je surađivao s ITC na programu upravljanja kakvoćom za izvozno orijentirana poduzeća.

U knjizi je na jasan i koncizan način približena bit jedinstvenog pristupa kakvoći prihvatljivog za mala i srednja poduzeća, primjenjivog i na upravljanje sigurnošću. Zbog toga je za preporučiti priručnik hrvatskim proizvodnim i uslužnim organizacijama posebno onim povezanim s poslovljama prometa.

* Mr. sc. Jadran Šundrica
Pomorski fakultet Dubrovnik, Dubrovnik

Poduzeća s planovima izlaska na međunarodno tržište morat će pružiti dokaz o sposobnosti zadovoljavanja zahtjeva kupca, dok one već prisutne na njemu neće moći opstati bez takvih dokaza, naglašeno je u uvodu i izvornom predgovoru.

Prihvatanje i provođenje sustava upravljanja kakvoćom smatra se dostatnim dokazom. Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) objavila je modele za takve sustave u nizu normi ISO 9000. Sustavi kakvoće, između ostalog, obuhvaćaju ključna područja u poslovanju: politiku upravljanja kakvoćom, istraživanje tržišta, projektiranje i razvoj proizvoda i usluga, tehnologiju proizvodnje ili način pružanja usluga, izobrazbu, tehnike nabave, praćenje kakvoće, pakiranje, prodaju i raspacavanje i skladištenje, usluge nakon prodaje (servis), nezavisne provjere i dokumentaciju.

Knjiga opsega 163 strana se sastoji od 24 poglavlja s pet ilustracija i dva priloga.

Posebno su zanimljiva prva tri poglavlja:

Zapažanja o kakvoći,

Kakvoća i konkurentnost i

Sustavi kakvoće.

Ona su pravi poticaj za detaljno izučavanje knjige "ISO 9000 SUSTAVI UPRAVLJANJA KAKVOĆOM". U nastavku se objašnjavaju zahtjevi za svaki od 20 elemenata sustava upravljanja kakvoćom prikazanog u normi ISO 9001, najopsežnijem dijelu niza ISO 9000.

Norme ISO 9002 i 9003, druge dvije u nizu, mogu se upotrijebiti za certifikaciju ako se ne zahtjeva osiguravanje kakvoće u kontroli zamisli (ISO 9002), ili ako se osiguravanje kakvoće odnosi samo na završnu kontrolu (ISO 9003).

Na kraju se priručnika prikazuje metodologija uvođenja elemenata sustava upravljanja kakvoćom prikladna za mala i srednja poduzeća te upute za pripremu takvih poduzeća za certifikaciju procesa od "treće strane" (Poglavlje 24).

U prilogima su dati popisi međunarodnih i hrvatskih normi o upravljanju kakvoćom (Prilog I) te plan kakvoće i primjeri odgovarajućih obrazaca (Prilog II).

Uočena terminološka neusklađenost s hrvatskim normama je razumljiva s obzirom da su pripreme za tisak bile neovisne a publikacije su se pojavile skoro istovremeno. Za nadati se da će naklada od 2000 primjeraka brzo naći svoje kupce i da će u slijedećem izdanju uočene neusklađenosti biti otklonjene. Ukoliko se nakladnik odluči za takav projekt bilo bi poželjno da u priloge uvrsti i hrvatske norme o sustavima kakvoće te popis tijela koja obavljaju registraciju sustava kakvoće, kako je to urađeno u izvornom izdanju ove knjige.

Nema dvojbe da će trud autora i prevoditelja naići na povoljan prijem i biti od koristi za unapređivanje kakvoće u Hrvatskoj, a posebno u njenom dijelu koji radi i živi na moru i bavi se poslovima vezanim za more poput brodarstva, ribarstva, brodogradnje, pomorskog školstva i nautičkog turizma.

Poglavlje knjige	Naslov poglavlja	Točka u ISO 9001
4	Odgovornost posloводства	4.1
5	Dokumentacija o sustavu kakvoće	4.2
6	Pregled ugovora	4.3
7	Kontrola projekta (zamisli)	4.4
8	Upravljanje dokumentacijom	4.5
9	Upravljanje nabavom	4.6
10	Upravljanje proizvodima koje naručuje kupac	4.7
11	Označivanje i sljedivost proizvoda (i usluga)	4.8
12	Upravljanje procesima	4.9
13	Kontrola i ispitivanje	4.10
14	Kontrolna, mjerna i ispitna oprema	4.11
15	Stanje kontroliranja i ispitivanja	4.12
16	Upravljanje nesukladnim proizvodima (i uslugama)	4.13
17	Popravno djelovanje	4.14
18	Rukovanje, skladištenje, pakiranje i isporuka	4.15
19	Dokumentacija o kakvoći	4.16
20	Unutarnje nezavisne provjere kakvoće	4.17
21	Izobrazba i motivacija	4.18
22	Usluge nakon prodaje (servis)	4.19
23	Statističke tehnike	4.20

Rukopis primljen: 26. 8. 1996.